

Nr 77.

Ankom till Riksdagens kansli den 27 april 1910 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående skogsvårdsafgifter samt en i ämnet väckt motion.

(2:a A.)

I en till Riksdagen aflåten, till jordbruksutskottets förberedande behandling öfverlämnad proposition (nr 97) af den 11 mars 1910 har Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att antaga ett vid propositionen fogadt, här nedan återgifvet förslag till förordning angående skogsvårdsafgifter.

I afseende å de skäl, som anförts till stöd för ifrågavarande framställning, tillåter sig utskottet att hänvisa till oförmälda statsrådsprotokoll.

Motion.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en af herr *A. Schotte* i Andra kammaren väckt motion (nr 268), däri motionären, då enligt Kungl. Maj:ts ofvannämnda förslag skogsvårdsafgift skulle erläggas med för kemiskt tillverkad torr trämassa trettiofem öre och för mekaniskt tillverkad torr trämassa tjugufem öre för hvarje ton samt för våt trämassa hälften af nämnda belopp, yrkat, att sådan ändring måtte vidtagas uti Kungl. Maj:ts förslag, att afgiften för kemiskt tillverkad torr trämassa blefve 50 öre för hvarje ton samt för mekaniskt tillverkad torr trämassa 30 öre för hvarje ton, med för våt trämassa hälften af nämnda afgift.

Såsom af propositionen framgår, har förevarande fråga uppkommit däraf, att skogsvårdsafgifterna, i den form desamma för närvarande utgå och uppbäras, i Amerikas Förenta stater betraktats såsom en exporttull, hvilket åter haft till följd, att trämassa och tryckpapper, som till Förenta staterna importerades från Sverige — med undantag af Gottlands, Västerbottens och Norrbottens län samt Särna socken i Kopparbergs län — enligt beslut tid efter annan af därvarande tullmyndigheter, senast hösten 1909 i anslutning till den samma år för staterna antagna tulltariffslag underkastats, utöfver den vanliga tullafgiften, jämväl tilläggstull, motsvarande skogsvårdsafgiftens belopp.

Då Sveriges utförelse af trämassa och tryckpapper till Förenta staterna är betydlig, måste gifvetvis åtgärder vidtagas för att befria exportörerna från nämnda strafftull; och som det för sådant ändamål icke torde kunna ifrågasättas att borttaga skogsvårdsafgifterna, synes frågan lämpligen böra lösas på det sätt Kungl. Maj:t föreslagit, nämligen att lägga skogsvårdsafgift å all trämassa, som här i landet tillverkas, och att öfverflytta uppbördens af denna afgift till vederbörande kronofogdar.

Utskottet har alltså icke i hufvudsak något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Enligt nu gällande förordning den 24 juli 1903 angående skogsvårdsafgifter utgör afgiften för kemiskt tillverkad torr trämassa femtio öre för hvarje ton, för mekaniskt tillverkad torr trämassa trettio öre för hvarje ton samt för våt trämassa hälften af nyss angifna belopp.

Under det Kungl. Maj:t, såsom förut nämnts, i propositionen föreslagit afgifterna till respektive trettiofem och tjugufem öre för torr massa och för våt massa till hälften af dessa belopp, har motionären hemställt om bibehållande af de nu utgående skogsvårdsafgifterna.

Såsom skäl härför har motionären hufvudsakligen anfört, att motiven till nämnda sänkning af skogsvårdsafgifterna syntes, då departementschefen därvid åberopat domänstyrelsens förslag, vara att hämta från styrelsens mening, att, med den omläggning af skogsvårdsafgifterna, som föresloges, beloppet af inflytande skogsvårdsafgifter för all trämassa borde bli ungefär lika stor som de nu inflytande skogsvårdsafgifterna för exporterad sådan massa.

En rubbning i skogsvårdsinkomsterna till de olika skogsvårdsstyrelserna, skulle emellertid blifva följden af ett bifall till propositionen. Endast i det fall, att förhållandet mellan trämassefabrikationen för inhemsk förbrukning och för export vore lika inom alla län, kunde afgifternas sänkning undgå att förändra skogsvårdsinkomsterna.

Men såsom allmänt känt vore, hade pappersfabrikationen en i stort sedt mera sydlig utbredning inom landet än trämassetillverkningen, och den ifrågasatta ändringen af afgifterna skulle alltså vara till fördel för en del sydligare skogsvårdsstyrelser, men däremot till direkt skada för skogsvården i de nordligare delarne af riket.

Så skulle för Jämtlands, Västernorrlands och Gäfleborgs län blifva fråga om en icke oväsentlig minskning af skogsvårdsinkomsterna. Beträffande Värmlands län, där trämasseexporten för närvarande lämnade hufvudparten af skogsvårdsinkomsterna, måste det vara angeläget att, innan beslut om sänkning fattades, utreda i hvad mån den minskade skogsvårdsintakten från trämasseexporten kunde ersättas af skogsvårdsafgifter från papperstillverkning.

Vidare anför motionären, att samtliga de 18 skogsvårdsstyrelser, bland dem skogsvårdsstyrelserna i Jämtlands, Gäfleborgs och Värmlands län, som afgifvit af domänstyrelsen begärda uppgifter om behovet af skogsvårdsmedel under närmaste fem år, påvisat ett ansenligt större behof af dylika medel, än som genom nu inflytande skogsvårdsafgifter eller befintliga skogsvårdsanslag kunde fyllas; att fordringarne på en allmänt bättre skogsvård framträdde med en för hvarje dag stegrad styrka; att, då skogsvårdsstyrelserna behöfde och begärde ökade resurser, ett bibehållande af de nuvarande skogsvårdsafgifternas storlek för trämassa vid den af Kungl. Maj:t föreslagna utvidgade uppbörden af dessa afgifter alltså endast vore att i någon mån tillmötesgå föreliggande berättigade kraf; samt att äfven domänstyrelsen, som tillrådt Kungl. Maj:t att framlägga det förevarande förslaget, i underdånig skrifvelse den 9 nästlidne mars med anledning af förutnämnda uppgifter från skogsvårdsstyrelserna framhållit behovet af skogsvårdsmedlens ökning.

Af domänstyrelsens nämnda skrifvelse, hvaraf afskrift bifogats motionen, anför motionären följande brottstycken:

»Därest dessa belopp» (nu inflytande skogsvårdsafgifter samt skogsvårdsstyrelsens nuvarande anslag af staten, landsting och hushållningssällskap) »komme att stå till skogsvårdsstyrelsernas disposition jämväl för hvart och ett af åren 1911, 1912, 1913, 1914 och 1915, skulle för samma tid skogsvårdsstyrelsernas medelsbehof komma att öfverstiga de för dem afsedda medlen med omkring 500,000 kronor årligen. Det skulle sålunda komma att förefinnas en mycket afsevärd skillnad mellan de belopp, som skogsvårdsstyrelserna anse nödiga för att uppehålla och utvidga sin verksamhet, och de medel, som under nuvarande förhållanden synas blifva disponibla för samma ändamål. Ökas icke dessa senare belopp till hvad skogsvårdsstyrelserna beräknat

vara nödigt för att på nöjaktigt sätt höja skogsvården å enskildas skogar, måste dessa styrelserns verksamhet begränsas och understiga hvad som anses nödigt för att behörigen främja samma skogsvård, hvilket senare vore mycket att beklaga. De utvecklingsmöjligheter, som nu förefinnas för denna skogsvårds höjande, skulle alltså komma att åtminstone delvis få lämnas obeaktade. — — — — —

Om detta behof skall kunna tillgodoses, torde sålunda böra ifrågasättas, antingen att ettdera eller båda Riksdagens ofvannämnda extra anslag »till bidrag till bestridande af kostnaderna för uppehållande af skogsvårdsstyrelsernas verksamhet samt till skogsodlingens befrämjande» ökas eller ock att de nu utgående skogsvårdsafgifterna höjas, såframt icke anslagen — med dessa åsyftas gifvetvis här anslagen från landsting och hushållningssällskap — kunde något ökas och därjämte skogsvårdsafgifterna höjas. Hvad som i denna fråga kan vara lämpligast, tilltror sig domänstyrelsen icke kunna bedöma, utan får, med bifogande af skogsvårdsstyrelsernas utredningar i ärendet, öfverlämna detsamma till Eders Kungl. Maj:t för den åtgärd, som kan finnas lämplig för beredande af ökade medel för befrämjande af vården af enskildas skogar.»

Ytterligare har motionären anført, att äfven om det vid en eventuell Kungl. Maj:ts pröfning skulle befinnas erforderligt att höja jämväl de å skogsvårdsstyrelserna fördelade statsanslagen, det väl ändå vore själfallet, att en höjning af dessa statsanslag ej skulle för de större skogslänens räkning vidtagas, innan man i rimlig grad utnyttjat den nu anlitade vägen att nå de stora skogsvårdssummorna till dessa län, nämligen genom å skogsprodukter lagda skogsvårdsafgifter. Denna uppörd af skogsvårdsafgifter syntes väl ännu kunna åtskilligt utvidgas utan att blifva för industrien på något sätt betungande, i all synnerhet om man beaktade, att syftet med afgifterna vore öfverensstämmande med skogshandteringens och trävaruindustriens egen fördel.

Hvad i propositionen anförts i fråga om sänkning af nu utgående skogsvårdsafgifter å trämassa finner utskottet icke vara af den betydelse, att en sådan sänkning däraf bör föranledas, i all synnerhet som de föreningar, Svenska cellulosaföreningen, Svenska trämassaföreningen, Svenska pappersbruksföreningen och Svenska trävaruexportföreningen, som anhållit om bemedling för att få omnämnda tilläggstill upphäfd och jämväl föreslagit, att för sådant ändamål skogsvårdsafgift måtte påläggas all i landet tillverkad trämassa, icke på något sätt framställt önskemål om skogsvårdsafgifternas sänkning. Då nu skogs-

vårdsstyrelserna torde vara i behof af ökade medel till sin verksamhet, synes det utskottet tvärtom ligga nära till hands att för tillgodoseende af nämnda behof begagna sig af den ökning af skogsvårdsmedlen, som med bibehållande af skogsvårdsafgifternas nuvarande belopp skulle uppkomma vid ett antagande af Kungl. Maj:ts förslag i öfrigt. Då härtill kommer, att trämasse- och pappersindustrierna väl torde kunna bära de nuvarande afgifterna, finner utskottet sig böra biträda motionen.

Under åberopande af hvad sålunda anförts och då utskottet beträffande det föreliggande författningsförslaget i öfrigt icke funnit anledning till erinran får utskottet hemställa,

att Riksdagen, i anledning af Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition och herr Schottes i ämnet väckta motion, må för sin del antaga följande

Förordning angående skogsvårdsafgifter.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Med upphäfvande af nådiga förordningen den 24 juli 1903 angående skogsvårdsafgifter med däruti sedermera gjorda ändringar, förordnas härigenom som följer:

§ 1.

För trävaror, som från landet utföras, samt för trämassa, som här i landet tillverkas, erlägges såsom skogsvårdsafgift för rundt, tillhugget, sågadt eller hyfladt virke, stäfver och lådbräder tio öre för hvarje kubikmeter fast mått, för splitt-, famn- eller kastved fem öre för hvarje kubikmeter fast mått, för kemiskt tillverkad torr trämassa *trettiio* öre för hvarje ton samt för mekaniskt tillverkad torr trämassa *tjugufem* öre för hvarje ton. För våt trämassa beräknas afgiften till hälften af nyss angifna belopp.

För trävaror, som från landet utföras, samt för trämassa, som här i landet tillverkas, erlägges såsom skogsvårdsafgift för rundt, tillhugget, sågadt eller hyfladt virke, stäfver och lådbräder tio öre för hvarje kubikmeter fast mått, för splitt-, famn- eller kastved fem öre för hvarje kubikmeter fast mått, för kemiskt tillverkad torr trämassa *femtio* öre för hvarje ton samt för mekaniskt tillverkad torr trämassa *trettiio* öre för hvarje ton. För våt trämassa beräknas afgiften till hälften af nyss angifna belopp.

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

2 §.

De genom dessa afgifter inflytande medel fördelas mellan landstingsområdena efter den virkesmängd, som för tillverkning af varorna blifvit inom de skilda områdena afverkad.

De närmare grunder, hvarefter landstingsområdena skola anses deltaga i berörda virkesmängd, och sålunda blifva delaktiga i skogsvårdsafgifterna, bestämmas af Kungl. Maj:t för fem år i sänder.

3 §.

Skogsvårdsafgift för trävaror, som till utlandet skeppas eller landvägen föras öfver gränsen, skall uppbäras af vederbörande tulltjänsteman i den ort, hvarifrån varorna skeppas eller där de föras öfver gränsen, dock att, om utförseln sker å järnväg, uppbörden verkställles vid gränstationen. För trävaror, som genom flottning föras ur riket, upptages skogsvårdsafgiften af kronofogden i den ort, där varorna i flottleden nedläggas. För trämassa upptages skogsvårdsafgiften af kronofogden i den ort, där massan tillverkas. Afgifterna redovisas till statskontoret, om de uppburits af tullverkets tjänstemän, på tider, som af tullstyrelsen bestämmas, och om de uppburits af kronofogde, genom Kungl. Maj:ts befallningshafvande enligt de närmare föreskrifter, som meddelas af Kungl. Maj:t. Statskontoret har att enligt de af Kungl. Maj:t bestämda grunder årligen verkställa fördelningen af de influtna beloppen mellan landstingsområdena.

4 §.

Denna förordning gäller icke trävaror af virke, som afverkats inom Gottlands, Västerbottens eller Norrbottens län eller inom Särna socken af Kopparbergs län, och ej heller trämassa, som tillverkas inom Gottlands län eller framställes af virke, härrörande från någon af nämnda orter.

För afgift, som jämlikt denna förordning erlagts för trävaror eller trämassa, bevisligen härrörande från virke, hvarom nyss är sagdt, åtnjutes restitution på de villkor och enligt de grunder, Kungl. Maj:t föreskrifver.

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

5 §.

Om skogsvårdsavgifter för trävaror och trämassa, som utföras från Gottlands län, är särskildt stadgadt.

Denna förordning skall lända till efterrättelse genast efter utfärdandet.

Stockholm den 26 april 1910.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.

Det skulle här antecknas, att herrar *P. Paulson* och *H. Andersson* icke deltagit i förestående ärendes behandling och herr *D. Persson* icke i dess slutliga behandling inom utskottet.
